METAPHOR AND EMOTION. THE DAY THE POLENTA FINALLY EXPLODED. AN ANALYSIS OF THE „HEAT" METAPHOR IN THE ROMANIAN WRITTEN PRESS

Ioana Sonea

"Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: The purpose of this paper is to examine the „heat" or "fire" metaphors identified in the Romanian written press and to discuss the role played by emotions in creating new meaning and in understanding the reality. The corpus consists of titles containing certain linguistic expressions derived from the conceptual metaphor "emotion is like fire/heat". In our analysis, we will integrate several investigation methods, in order to obtain a complete understanding of the phenomena. We will start by identifying the basic metaphors (following Lakoff and Johnson), we will extend the analysis to the Mental Space Theory (Fauconnier and Turner) and finally, we will consider factors such as the specificity of the Romanian cultural environment, along with that of certain sub-cultures (Romanian written press, in our situation), thus looking at the linguistic expressions not only as the creation of individuals, but as a result of a collective effort to produce new meaning.

Key words: Cognitive linguistics, Conceptual Integration Theory, conceptual metaphor, persuasive language, mental spaces

1. Emoţiile și limbajul uman

Înainte de a începe demonstrația propriu-zisă, se cade să remarcăm preocuparea constantă a cercetătorilor venind dinspre domenii extrem de diverse (lingvistică, neurobiologie, filosofie, psihologie) pentru rolul pe care îl joacă emoțiile în apariția sensului și în înțelegerea realității.

Pe de altă parte însă nu putem trece cu vederea dificultatea cu care emoțiile, ca experiențe subiective ale fiecărei ființe umane, pot fi studiate. Ceea ce se cunoaște despre mecanismele complicate ale apariției emoțiilor este rezultatul analizei *comportamentului* celui aflat sub influența acestora. O altă metodă de investigație implică un proces de

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

autoevaluare, prin care subiecții își descriu stările interioare, desigur, la o anumită distanță de momentul în care s-au produs. În descrierea lor, participanții la experiment vor fi, fără îndoială, mai subiectivi decât observatorii externi care, deși nu au acces direct la trăirile emoționale, pot trage concluzii oarecum mai „corecte", bazându-se numai pe manifestările exterioare. Și pentru că vorbim despre o *descriere* a stărilor emoționale, este momentul să aducem în discuție limbajul uman:

„A subjective experience is by definition one that is known directly only by the experiencing person, and verbal descriptions of subjective states are the most direct way of assessing them. While the use of checklists or scales, which allow subjects to indicate their feelings by selecting from choices, sidesteps the need for verbal behavior as the final response, in the end they, too, depend on introspective evaluation of mental states, and inescapably involve the use of words to classify and categorize mental content. For example, the easiest way to identify which emotion you are feeling is to label it verbally as fear, anger, love, or disgust. Some even insist that you don't really know what you are feeling until you have labeled it." (LeDoux 2003: 203-204)

Două sunt observațiile pe care trebuie să le reținem din paragraful de mai sus: mai întâi, că orice analiză a stărilor emoționale implică prezența limbajului și, apoi, că există cercetători care susțin că nu *știm* ce simțim până când nu i-am atașat stării emoționale o etichetă de tip verbal. Ei bine, există și poziții mai radicale, potrivit cărora nu doar că nu putem *ști* ce simțim fără ajutorul cuvintelor (legătura gândire-limbă fiind indisolubilă), ci chiar că *simțim* lucruri diferite, în funcție de inventarul de termeni pe care propria limbă ni-l oferă pentru a ne descrie emoțiile. Categorizarea stărilor emoționale depinde de limba și de cultura celui care le cercetează și trebuie privită în context și chiar diacronic, pentru a înregistra modificările care au loc în timp în sfera semantică în cauză.

În lucrarea sa *Emotions across Languages and Cultures: Diversity and Universals* (1999), Anna Wierzbicka propune o formă de compromis între cele două viziuni. Autoarea vorbește despre importanța lexiconului stărilor emoționale și respinge etnocentrismul. În opinia sa, felul în care vorbim despre sentimente și emoții ne structurează experiența. Încercând să analizăm emoții precum frica sau furia în culturi diferite, nu facem decât să ne impunem modalitatea de a conceptualiza emoțiile în cultura din care provenim. Wierzbicka insistă asupra ideii că, dacă vrem să înțelegem viziunea membrilor unei comunități asupra emoțiilor, va trebui să înțelegem conceptele folosite de aceștia.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

„The insouciant way in which Taylor and Mbense are prepared to use the English word *anger* in talking about the Zulu ways of speaking suggests that they still haven't grasped the danger of ethnocentrism inherent in such practice. The very title of their paper ‘‘Red dogs and rotten mealies: how Zulus talk about anger’’ is misleading, to say the least: it is "Anglos" who speak about ‘‘anger’’, not Zulus. Much as Taylor an Mbense despise lexical studies, the Zulus speak not about *anger* but about *ulaka,* and so if we want to understand the Zulu perspective as feelings we should indeed take an interest in what *ulaka* means.” (Wierzbicka 1999: 30)

În aceeași lucrare, Anna Wierzbicka face o analiză subtilă a ceea ce înseamnă stare emoțională „normală” în diferite culturi. În spațiul anglo-saxon, constată autoarea, starea normală este cea de echilibru, de calm, în vreme ce, în spațiul slav (cel rusesc, în special), a nu simți nimic este echivalent cu a fi mort. Emoții precum bucuria, îngrijorarea, tristețea, încântarea reprezintă starea emoțională normală, iar absența acestora indică o împietrire sau o moarte a sufletului. De altfel, continuă autoarea, multe dintre aceste stări nici nu sunt percepute static de către vorbitori, ci ca acțiuni, în limba rusă utilizându-se verbe, mai degrabă decât adjective, pentru a exprima stări emoționale (Wierzbicka 1999: 17). Limba română pare să înglobeze ambele atitudini. Pe de o parte, avem adjectivul *fericit,* iar, pe de altă parte, verbul reflexiv *a se bucura*, pentru a descrie o stare de bine. Lipsa emoțiilor (exprimată cu ajutorul adjectivului *liniștit*) este starea afectivă percepută ca „normală” în mediul cultural românesc, mai aproape de echilibrul vestic decât de spaima pentru „nemișcare” a estului.

Dincolo însă de diversitatea culturală și lingvistică, rămâne următoarea întrebare: există sau nu elemente conceptuale *universale*? Lakoff și Johnson (1980) neagă existența acestora, considerând că singurul lucru universal sunt schemele imagistice, care se nasc din experiența directă, în întâlnirea organismului cu lumea. Wierzbicka, pe de altă parte, consideră că există un set restrâns de elemente semantice primitive universale, cu ajutorul cărora conceptele pot fi descrise. Printre altele, cercetătoarea observă că, în toate limbile, putem descoperi o modalitate de a exprima verbul *a simți* și de a disocia între sentimente. În toate limbile și culturile există modalități de a distinge între emoții pozitive și negative, de exemplu. La polul celălalt, Steven Pinker e de părere că activitatea mentală nu depinde de o limbă sau de alta și, chiar dacă într-o cultură oarecare nu există un concept, el ar

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

putea fi *gândit* (*thinkable*, în original), în ciuda absenței cuvântului respectiv din lexiconul unei limbi.

Adversar declarat al determinismului lingvistic, Pinker se întreabă: „cum ar putea apărea noi sensuri dacă ar depinde gândurile de cuvinte? Cum ar fi posibilă traducerea dintr-o limbă în cealaltă?" (Pinker 1994: 47). Chiar în absența unui concept într-o anumită limbă, există mereu posibilitatea de a explica și de a comunica, folosindu-ne de resursele limbii respective, conținuturile în cauză. Cum garantăm însă că interlocutorul nostru va înțelegem *exact* la ce ne referim? Nu putem garanta acest lucru, desigur, dar, credem noi, garanții nu există nici în cazul membrilor acelorași comunități culturale și lingvistice. În final, felul în care eu îmi trăiesc propriile emoții e diferit de felul în care ceilalți vorbitori o fac, așadar nu putem decât *aproxima*. Ceea ce e valabil în comunicarea între indivizi e valabil și în comunicarea între culturi.

Zoltan Kovecses, în *Metaphor and Emotion*, înclină către a doua variantă – cea a universaliilor – formulând însă o versiune moderată a teoriei: "I will suggest that there are certain conceptual metaphors that are at least near-universals and that their near-universality comes from universal aspects of bodily functioning in emotional states. At the same time, I will also claim that this way of thinking about the issues leaves room for cutural variation" (Koveces 2000:139).

În ceea ce ne privește, credem că nu există niciun motiv pentru care ar trebui să alegem între cele două puncte de vedere: dimensiunea „biologică" a emoțiilor (indiscutabilă) și cea culturală. Diferențele culturale sunt greu de negat, dar dacă acceptăm că limba este dinamică, nicio diferență nu poate fi privită ca o realitate definitivă. Faptul că, într-un spațiu sau timp bine determinat, inventarul lexical al cuvintelor care exprimă stări emoționale are o anumită componență nu presupune *imposibilitatea* de a comunica, de a traduce dintr-o limbă într-o altă limbă și de la un vorbitor la un alt vorbitor un concept care definește o emoție sau o stare de spirit.

2. Metafora căldurii/focului în presa românească

Ne vom opri, în continuare, asupra metaforei căldurii în presa românească. Corpusul este alcătuit din 135 de titluri preluate din mai multe publicații românești (Gândul, Adevărul, Jurnalul Național), dar și de pe site-uri de știri (www.stiripesurse.ro, dcnews.ro, wallstreet.ro). În investigația noastră, vom folosi, în prima etapă a analizei, instrumentele lingvisticii cognitive, apelând la concepte precum *schemele imagistice*, *dinamica forțelor* sau *metafora conceptuală*, pentru a arăta cum expresiile lingvistice

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

construite în jurul aceluiași concept central se organizează în sisteme metaforice. În cea de-a doua etapă, vom selecta câteva exemple, mai precis pe cele mai inedite, pentru a explica apariția sensului, a umorului sau a ironiei (acolo unde este cazul), utilizând, de data aceasta, instrumentele *teoriei integrării conceptuale*. În cele din urmă, vom privi metaforele sau epitetele metaforice în cauză în *context românesc,* identificând elementele specifice mediului cultural și social.

Un *tipar de dinamică a forțelor* se referă, potrivit definiției lui Leonard Talmy, la „opoziția a două forțe" (Talmy în Geeraerts 2007: 413). Mai concret, în cazul unei situații de discurs, cei doi participanți pot juca două roluri: cel al „agonistului", participantul pe care se focalizează atenția și care poate manifesta un tip de forță asupra celui de-al doilea participant, „antagonistul", important prin faptul că „poate avea un anumit efect asupra primului participant". (Talmy 1988: 53) Printre elementele demne de luat în considerare se numără entitățile (agonistul și antagonistul), tendințele forțelor manifestate fie către acțiune fie către repaus, rezultatul interacțiunii forțelor – acțiune sau repaus și, în final, echilibrul forțelor – entitatea mai puternică și entitatea mai slabă. Mark Johnson (1987, 1993) explică structura unui tipar de dinamică a forțelor cu ajutorului unui alt concept central, cel al *schemelor imagistice*, plasând la originea acestui fenomen experiența directă a organismului în interacțiune cu lumea.

În *Metaphor and Emotion,* Zoltan Kovecses reprezintă astfel tiparul forțelor dinamice pentru reprezentarea metaforică a emoțiilor:

Domeniu	Agonist	Antagonist
Presiune internă	Sinele	Emoția
Adversarul	Sinele	Emoția
Forța naturală	Sinele	Emoția
Nebunia	Sinele	Emoția
Focul	Sinele	Emoția

(tabel preluat din Kovecses 2000: 63)

Prima metaforă conceptuală – *emoția e presiune internă* – este reprezentată și în limba română printr-o multitudine de exemple:

Mă simt presat. Sunt presat.Simt că explodez.E așa de nervos că-i sar capacele.Am impresia c-o să-i iasă fum pe urechi.O să crape de supărare.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

Cea de-a doua metaforă – *emoția e un adversar căruia mă opun* – poate fi și ea exemplificată:

Se luptă cu sentimentele.E stăpânit de emoții.S-a luptat cu emoțiile, dar a cedat.Vestea l-a dărâmat.Reacția lui a fost ca o palmă peste față.

Emoția ca o forță naturală este metafora conceptuală în jurul căreia se construiesc expresii precum:

M-a luat valul.Mi s-au tăiat picioarele.Relația a mers bine o vreme, dar ne-am înecat la mal.S-a cutremurat.

Metafora nebuniei în descrierea stărilor emoționale a dat și ea naștere unor expresii interesante: *Sunt nebun după ea.Am simțit că-mi pierd mințile.Mi-am ieșit din minți.Mă scoate din minți fata asta.*

În final, *metafora focului* pare a fi cea mai productivă în spațiul cultural românesc:

E foc și pară.E focos/focoasă.S-a aprins imediat.Când a auzit vestea, a luat foc.E înfocat/înflăcărat.M-am ars o dată, a doua oară voi fi mai atent.Cine se arde o dată cu ciorbă, suflă și-n iaurt.Sentimentele au mocnit în el vreme îndelungată.A fost nevoie doar de o scânteie.Flacăra iubirii s-a aprins.Arde inima-n mine.Îi ard călcâiele după ea.

Nu mai este nevoie, credem, să subliniem caracterul sistematic al acestor expresii care se grupează toate în jurul metaforelor conceptuale centrale.

Revenind la analiza inițială, am selectat expresiile metaforice derivate din conceptul central al căldurii/al focului. Scopul nostru a fost să determinăm măsura în care conceptele metaforice în cauză s-au convenționalizat sau a apărut o specializare semantică, în contextul restrâns al presei politice românești. Rezultatele ni se par cât se poate de interesante. Mai întâi însă vom enumera termenii pe care i-am luat în considerare: *arzător, înflăcărat, înfocat, a exploda/ exploziv, a fierbe, călduros.*

2.1. Arzător

Primul termen este folosit, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, cu sensul de „care nu suferă amânare”. Din cincisprezece de titluri, în patru dintre acestea, adjectivul „arzător” este folosit alături de substantivul „problemă”, în două, apare în combinație cu „subiect”, în trei, cu „teme”, în două, cu „puncte”, în două contexte, cu „chestiune” și, într-un singur context, alături de „dorință” (altminteri o combinație relativ frecventă în

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

limba română). Într-unul dintre titluri, termenul e întrebuințat puțin mai „creativ" – „dosare arzătoare".

Utilizarea cuvântului cu acest sens provine, foarte probabil, din expresia originală *Ce arde?* Sau *Unde arde?*, cu semnificația „ce este atât de urgent?". Metafora conceptuală pe care o putem identifica aici este *evenimentul ca un accident/ca un incendiu*. Putem presupune că, la origini, expresia era utilizată literal, în situații în care izbucnea cu adevărat un incendiu, de aici sentimentul de urgență. Printr-un proces de integrare conceptuală, spațiul mental în care este înregistrat acest tip de experiență s-a suprapus cu un altul, unde scenariul descria un alt fel de eveniment ce presupunea acțiune imediată, neîntârziată. Metafora s-a fixat atât de puternic în limbă, încât primul spațiu mental-input nu mai este decât foarte puțin activat în momentul în care rostim sau auzim expresia. Din cauza utilizărilor repetate în aceleași contexte, metafora s-a convenționalizat și, mai mult decât atât, a început să apară în mod repetat în aceleași combinații (temă, subiect, problemă), clișeizându-se.

1. SURSE – Baronii PSD au o problemă **arzătoare**: concediile de vară
2. Cele 4 puncte **arzătoare** de pe agenda premierului la Consiliul European
3. Ponta a încercat să pună pe ordinea de zi un plan prin care să se refacă imaginea în plan extern a României. Acesta a fost cel de-al doilea punct **arzător** în şedinţa CSAT.
4. Cele mai **arzătoare** probleme din Codul Insolvenței
5. Un alt subiect dificil, dar **arzător**: restituirea proprietăţilor. Cum au făcut bulgarii, ungurii, cehii sau polonezii?
6. „Evenimentul zilei" de astăzi vine cu „patru pagini cu informații despre cel mai **arzător** subiect",
7. „Pregătim o moțiune pe chestiunea educației, care mi se pare că este cea mai **arzătoare** chestiune care există pe agenda publică din România în acest moment. "
8. Problemele **arzătoare** din Carpaţii României, în mâna preşedintelui Băsescu
9. Iliescu, despre modificarea Constituției: „Asta este tema **arzătoare**?"

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

10. Președintele Băsescu a încercat să impună două teme **arzătoare**: regionalizarea și modificarea Constituției.

11. Președintele spune de multă vreme să se ia decizii în dosare **arzătoare**

12. Temele de discuţie au fost şi cele mai **arzătoare**: acciza la carburanţi şi preţul gazelor.

13. PSD ascunde dorinţa **arzătoare** de a ajunge la puterea absolută

14. „Dintre acestea, chestiunea cea mai **arzătoare** este finalizarea procesului de privatizare a CFR Marfă.”

15. Audieri pe o problemă „**arzătoare**“. Seful ANRE, chemat la Parlament să dea explicații despre factura la gaze

2.2. Înfocat și înflăcărat

Același sentiment al urgenței apare și în cazul lui *înfocat* și *înflăcărat*, însă aici metafora de bază nu își mai are rădăcinile într-un eveniment exterior, ci în reacțiile fiziologice ale organismului aflat sub influența unor emoții puternice. *Înfocat* și *înflăcărat* sunt preluate, în discursul politic, din inventarul lexical al conceptelor ce descriu iubirea romantică. Este o metaforă construită în două trepte:

1. *Iubirea e un foc ce arde* (cu origini în reacțiile pe care le are organismul când se află în starea de iubire romantică – temperatură ridicată, îmbujorare etc.).
2. *Relațiile în politică sunt ca relațiile în dragoste.*

Cele mai comune combinații în care apare termenul *înfocat* sunt *fan înfocat*, *suporter înfocat*, *susținător înfocat*, *admirator*, *adorator înfocat*, mai puțin frecventul *promotor înfocat*, dar și împreună cu substrantivele derivate cu sufixul *-ist* (*propagandist*, *țărănist*, *comunist*, *băsist*), cu sensul de „adept/admirator al unui partid politic sau al unei personalități politice.

1. Elena Udrea, fan **înfocat** Traian Băsescu
2. Radu Banciu**,** prezentatorul emisiunii „Lumea lui Banciu”, are un fan **înfocat** în persoana președintelui Traian Băsescu**.**
3. Stolojan - un susținător **înfocat** al lui Băsescu
4. „Nu văd de ce un băsist **înfocat** ar vota cu Ponta şi nu cu mine.”

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

5. Sursele noastre spun că avem de-a face cu o răzbunare împotriva lui Adrian Sîrbu, care, aşa cum se ştie, este un susţinător **înfocat** al lui Traian Băsescu.

6. **Înfocat** susţinător al regimului Băsescu-Macovei, europarlamentarul german Elmar Brok devine un promotor al măsurilor de sorginte nazistă, propunând amprentarea cetăţenilor români şi bulgari care solicită ajutoare sociale.

7. Ambasadorul american apărător **înfocat** al lui Băsescu

8. Şeful PSD Brăila nu este un „nesusţinător **înfocat**" al lui Băsescu

9. Merkel se distanţează de apelul **înfocat** al lui Sarkozy pentru alegătorii de dreapta

10. Contrabandistul Cotora, susţinător **înfocat** al deputatului PSD Gheorghe Ciobanu

11. Lucian Cotoră a scandat **înfocat** „USL,USL"

12. Preşedintele Traian Băsescu, un propagandist **înfocat** al transformării României într-o colonie a UE

13. Traian Băsescu, cel mai **înfocat** susţinător al tăierii veniturilor pensionarilor

14. „Regina magiei albe din România", vrăjitoarea Maria Câmpina, este un **înfocat** agent electoral al preşedintelui Traian Băsescu

15. A devenit din fanul lui Tăriceanu suporterul **înfocat** al lui Băsescu

16. Daciana Sârbu, cea mai **înfocată** promotoare a frumuseţilor patriei peste hotare

17. Stroe e cel mai **înfocat** suporter penelist al lui Ponta din Guvern

18. Kalman, susţinător **înfocat** al lui Hunor

19. Schimbarea la faţă: De la comunist **înfocat**la naţionalist înrăit

20. Deputatul Păduraru, fan **înfocat** al „Cubului de smoală"

21. Admirator **înfocat** al Chinei, inclusiv al metodelor neortodoxe ale Beijingului de a pune la punct adversarii regimului, premierul Victor Ponta a decis să cenzureze presa

22. Misterul unei convertiri: Macovei, de la procuror comunist la greco-catolică **înfocată**

23. Ultimul ţărănist **înfocat** al lui Coposu

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

24. Dacă partidul o cere, ce nu face o activistă atât de **înfocată** ca Elena Udrea

25. Civilizația foamei: stop Monica Tatoiu – adoratoare **înfocată** a lui Traian Băsescu

Dacă în aproape toate exemplele, *înfocat* este utilizat cu referire la agenți umani, într-o singură situație el însoțește substantivul *apel*. Faptul este relevant din următorul punct de vedere: cele două adjective – *înfocat* și *înflăcărat* – par să se fi specializat semantic, primul descriind, de obicei, calități, stări ale ființei umane, în vreme ce al doilea este folosit în combinație cu un substantiv comun. Că așa stau lucrurile, stau mărturie exemplele de mai jos:

1. Traian Băsescu, **înflăcărat** omagiu închinat PPE: „Mulţumim din inimă partidului!”

2. Elena Udrea - unul dintre suporterii **înflăcăraţi** ai echipei moldave

3. Păcat de toate vorbele mari și de discursurile **înflăcărate**

4. Președinta Organizației de Femei și Prim-vice președinta, care, de altfel, au discursuri feministe **înflăcărate**, și-au declarat susținerea pentru singurul bărbat aflat în cursă.

5. **Înflăcărat** de succesul de etapă, Funar îi cere tribunului să demisioneze din calitatea de europarlamentar

6. Campanie **înflăcărată** pentru Udrea, atac dur la Vasile Blaga!

7. Elena Băsescu **a devenit o apărătoare înflăcărată a rromilor**

8. Năstase, despre propunerile de premier ale PNL: Vor **înflăcăra** mulţimile!

9. Cu ce promisiuni electorale ireale şi fanteziste se poate **înflăcăra** imaginaţia cetăţeanului?

10. PSD Bihor i-a adus la Oradea pe eurodeputații Corina Crețu și Ioan Mircea Pașcu pentru a-și **înflăcăra** militanții

11. EBA, discurs **înflăcărat** în Parlamentul European împotriva președintelui Prusiei, Rasputin

12. Discursul **înflăcărat** al premierului britanic aminteşte de povestea ursului păcălit de vulpe

13. Prostie, patimă, nevroză: **înflăcărarea** istorică a românilor la referendum. De ce nu ştim să coabităm nici în familie

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

14. Euro-**înflăcărare** și naționalism de Buftea. Ce să alegi?

15. Traian Băsescu, **înflăcărat** omagiu închinat PPE: „Mulțumim din inimă partidului!"

Autorii de articole cu teme politice preferă să atașeze epitetul *înflăcărat* unor substantive precum *discurs, omagiu* și, mai rar, *campanie*. Doar în două situații *înflăcărat* este utilizat într-un context asemănător cu cele în care se regăsește adjectivul *înfocat* – „suporteri înflăcărați" și „apărătoare înflăcărată". Accentul cade aici pe o altă componentă de sens – „capacitatea de a mobiliza, de a entuziasma". Dacă vom căuta explicația pentru această semi-specializare semantică în metafora primară a *emoției ca foc*, vom constata că, dacă *înfocat* trimite la imaginea focului puternic, matur, care arde cu intensitate constantă, *flacăra* – termenul care stă la baza lui *înflăcărat* – are sensul de *văpaie, pară de foc*, de aceea, instinctual, vorbitorul va considera că *înflăcărat* e mai potrivit pentru a exprima elanul inițial, însuflețirea subită. Discursurile *înflăcărează* mulțimile, militanții sau imaginația cetățenilor (exemplele 8, 9, 10), îi mobilizează și le trezesc entuziasmul și interesul de a acționa. E o dovadă, credem noi, că metafora conceptuală inițială e încă vie, chiar dacă a parcurs deja procesul de convenționalizare.

2.3. Înfierbântat și a fierbe

Odată cu *a fierbe* și *înfierbântat*, trecem într-un alt registru al emoțiilor, mai precis cel al *supărării, furiei, excitației nervoase exagerate.* În *Women Fire and Dangerous Things,* George Lakoff vorbește despre metafora conceptuală primară *furia este căldură* și explică faptul că aceasta s-a născut în urma unei substituiri metonimice a stării emoționale cu senzațiile pe care ființa umană le asociază cu acestea.

Reproducem, mai jos, demonstrația detaliată a lui Lakoff:

Domeniul-sursă: *focul*Domeniul-țintă: *furia*

Focul e furie. Lucrul care arde e persoana umană care simte supărare sau furie. Cauza focului e cauza furiei. Intensitatea focului e intensitatea furiei.[1] Suferințele fizice provocate de foc sunt suferințele psihice ale persoanei aflate în această stare emoțională. Pericolul focului pentru lucrurile din jur este pericolul pe care-l reprezintă persoana furioasă pentru cei din jur (Lakoff 1987: 389).

[1] *Aici ni se confirmă intuiția de mai sus legată de diferențele în utilizarea termenilor înfocat și înfierbântat. (vezi 2.2.)*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

Printre efectele furiei sau ale stării de supărare, menționăm temperatura ridicată (tensiune arterială, presiunea muculară), agitația, înroșirea tegumentelor, incapacitatea de a percepe corect realitatea din jur (Lakoff 1987: 382). Iată câteva expresii din limba română, care se construiesc pe această metonimie de bază (*efectele fiziologice ale emoției înlocuiesc emoția*):

- Temperatura ridicată: *M-au trecut toate transpirațiile când am auzit ce spune.M-am aprins imediat când am auzit una ca asta.Am luat pur și simplu foc.*
- Presiunea internă: *Simțeam că plesnesc/crap/explodez de furie.Vezi că poate-ți explodează vreo venă.Mi-a dat sângele pe nas de nervi.*
- Înroșirea feței: *Era roșu ca racul de nervi.E roșu de furie.*
- Distorsionarea percepției: *Nu mai vede bine în fața ochilor.Vede negru/roșu în fața ochilor.E orb de supărare.Nu mai vedeam limpede de nervi.*

În aceeași clasă a reacțiilor fiziologice se înscrie și *înfierbântat*. Avem deja aici o concluzie importantă: *înflăcărat*, *înfocat* și *înfierbântat* par apropiate ca sens, în afara contextului. În contexte diferite, devenim conștienți nu doar de specializarea semantică amintită mai sus (și care nu e decât manifestarea exterioară a proceselor interne de construcție a sensului), ci și de metaforele primare pe care s-au construit. Toate trei pornesc de la substituția metonimică amintită – emoția puternică este echivalentă cu senzația de căldură. În a doua etapă, însă, constatăm că primele două se construiesc pe metafora „Iubirea este căldură.", a pasiunii, în vreme ce *înfierbântat* se construiește pe metafora „Furia este căldură".

Iată câteva exemple:

1. *Capete **înfierbântate** pe scena teatrului politic*
2. *Sângele maghiarimii, **înfierbântat** înainte de alegeri*
3. ***Înfierbântat** de schimbul de pahare cu Băsescu, Rogozin s-a dat și la americani*
4. *Moisescu: „Capetele **înfierbântate**" din PNL să vorbească de economie, nu de oi și de Becali*
5. *Subiectele care au „**înfierbântat**" scena politică, în ultima perioadă.*
6. *Autostrada Braşov-Bacău, prioritate pentru Guvernul Ponta în 2015, **înfierbântă** spiritele la Iaşi*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

7. *Udrea despre riscurile scindării PDL: E o competiție care s-a înfierbântat*

8. *Elena Udrea **înfierbântă** memoria liberalilor*

9. *„Cred că Dinu Patriciu va avea grijă ca brandul PNL să nu însemne stânga în 2012. Nici nu ar fi o operaţiune grea. Pentru asta nu trebuie să cadă decât un cap. Cel mai înalt dintre ele. Şi cel mai **înfierbântat**", a declarat Sebastian Lăzăroiu, pentru* EVZ.

10. Se **înfierbântă** campania! Președintele PNL acuză fraudarea alegerilor

11. Ludovic Orban **înfierbântă** spiritele

12. Şi eu, şi Ludovic Orban, şi domnul primar Chiliman am fost supuşi câte unei mici execuţii politice de către capul **înfierbântat** al partidului nostru

13. Surse ale REALITATEA TV au declarat că ședința Biroului Politic Național a fost una extrem de **înfierbântată**

14. Omerta în PSD **înfierbântă** luptele subterane. Rolul lui Ioan Rus şi „retragerea" lui Dragnea

15. Măsurile de austeritate ale premierului Boc au **înfierbântat** populaţia.

Constatăm că, deși contextele în care apare *înfierbântat* nu sunt atât de stricte ca în cazul celorlalți termeni analizați, este recurentă asocierea *cap înfierbântat* care vine să ne confirme ipoteza enunțată mai sus. Se înfierbântă *spiritele, luptele subterane, populația, scena politică* și, desigur, *sângele.*

Fierbe, pe de altă parte, reprezintă un caz mai interesant. Utilizarea metaforică a lui *fierbe* se construiește, după toate aparențele, în două etape succesive. Prima etapă este cea a substituirii metonimice în urma căreia se naște metafora primară *emoția e presiune internă*. A doua etapă constă în apariția unei alte metafore puternice – *statul (grupul de oameni) e o persoană*. În final, toate efectele pe care stările emoționale le au asupra persoanelor vor fi transferate și asupra grupului. Lărgim, așadar, perspectiva, de la nivelul individual la cel al grupului de indivizi, deși, în acest punct, ne referim doar la percepția subiectivă pe care o are individul asupra grupului, în virtutea nevoii de *socializare primară* și a *empatiei sale.* Identificăm, în nevoia de a transfera propriile emoții asupra grupului, instinctul pentru *intenționalitatea colectivă* a lui Searle (1995).

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

1. Voinescu: „Bucureştiul **fierbe** politic". Dreapta îşi caută locomotivă
2. **Fierbe** ROMÂNIA - ultimele Sondaje de opinie și tendințele politice
3. **Fierbe** politica românească! Liberalii au decis RUPEREA USL
4. **Fierbe** politica românească. Liberalii sunt de azi-noapte în opoziție!
5. Ilie Sârbu la RFI, despre tensiunile dintre PSD și PNL: Țara **fierbe** pe problemele reale, iar noi ne coafăm.
6. Războiul Rece **fierbe** la foc domol
7. Ucraina **fierbe**: Kievul ordonă pregătirea de adăposturi antiaeriene
8. Toată lumea **fierbe**, urlă și turbează
9. PSD **fierbe** în aşteptarea congresului debarcării lui Geoană
10. PNL **fierbe**! IOHANNIS, sfătuit să se retragă: „Nu vă puneți cu CRIN"
11. **Fierb**e USL-ul din cauza CODULUI PENAL. Alianţa, mai aproape ca niciodată de SCINDARE
12. GRECIA **FIERBE**: Victorie pentru dreapta politică. Vom avea guvern?
13. PNL Gorj **fierbe** în suc propriu
14. **Fierbe** şi PDL-ul…
15. Tecău îi **fierbe** pe pretendenții la postul de vice al CJ Argeș
16. Piaţa Tahrir **fierbe**, Guvernul egiptean se reuneşte de urgenţă
17. **Fierbe** PSD-ul: „Lui Ponta au început să-i tremure genunchii după ce s-a întâlnit la Guvern cu ambasadorul SUA".
18. **Fierbe** Orientul Mijlociu! Explozii în Ierusalim
19. **Fierbe** situația politică din Buzău
20. Italia **fierbe** în suc propriu
21. **Fierbe** Venezuela! Curge sânge la Caracas
22. Ponta a anunțat reducerea TVA la legume și fructe. Industria cărnii **fierbe**
23. Kiev **fierbe** și arde. Imagini live
24. Relaţiile româno-maghiare **fierb** în Ardeal
25. Libertatea de a **fierbe** în suc propriu

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

26. BOC I-A „JUMULIT“, BĂSESCU ÎI „**FIERBE** LA FOC MIC“! E mai sceptic decât FMI în privinţa restituirii banilor pensionarilor

27. Clasa politica românească „**fierbe**”. Decizia preşedintelui Băsescu de a nu nominaliza şefii serviciilor nemulţumeşte pe toată lumea

28. USL-ul **fierbe** la foc mocnit

29. În România se **fierbe** de o Revoluție!!!

30. PNL OLT ÎN DEGRINGOLADĂ! ORGANIZAŢIA **FIERBE**!

De reținut exemplele 6, 13 și 28, unde apare o variantă ușor modificată a metaforei – „fierbe mocnit, încet, în suc propriu” care descrie o presiune mai puțin puternică, însă constantă, și care se întinde pe o perioadă mai lungă de timp și oximoronul „războiul *rece fierbe* încet”, unde autorul speră să obțină un efect interesant prin alăturarea cald-rece și să-și exprime astfel ironia.

2.4. *Călduros*

Până în acest moment, termenii pe care i-am discutat marcau metafore conceptuale construite pe ideea de disconfort fizic. În cazul lui *călduros*, lucrurile stau tocmai pe dos. Termenul este menit să trimită la o stare de bine, de căldură și protecție. În limba română expresiile lingvistice bazate pe această metaforă sunt numeroase: *E o persoană caldă. Ce atmosferă caldă. Mi-a încălzit sufletul/inima. Călduroase salutări/urări de bine.*

În contextul restrâns al comunicării în sfera politică, metafora nu este excesiv de productivă, fiind mai ales utilizată în asociere cu *salutări* sau *primire*, adesea în cadrul unor evenimente oficiale diplomatice sau instituționale:

1. Mircea Diaconu, în grupul ALDE. Mesaj **călduros** de primire

2. O primire **călduroasă** celui mai recent europarlamentar care s-a alăturat grupului nostru.

3. Șova primește un **călduros** șut în fund

4. PDL salută **călduros** intrarea lui Iohannis în Guvern

5. Salutăm, în mod **călduros**, întoarcerea preşedintelui Băsescu în funcție

6. Nepoata preşedintelui român Traian Băsescu, Sofia Anais, a avut parte de o “primire **călduroasă**” în Parlamentul European

7. Mesaj al noului ambasador al Franţei, parţial în română: Mulţumesc pentru primirea **călduroasă**

8. Ponta îl susține pe Juncker, dar îl salută **călduros** pe Schulz

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

9. Congresul PSD: Ponta a salutat **călduros** prezența lui Iliescu, Geoană și Năstase

10. Sarkozy l-a felicitat **"călduros"** pe Băsescu pentru obţinerea unui nou mandat

Excepție fac exemplele 3 -„un călduros șut în fund" – și 10, unde termenul este întrebuințat ca de obicei, dar cu ghilimele menite să marcheze ironia autorului. Revenind la exemplele anterioare, vom constata că, în cazul primului termen (*arzător*), contextele indică rareori o atitudine ironică a autorului, mai puțin în cazul primului titlu menționat („Baronii PSD au o problemă arzătoare: Concediile de vară") și al exemplului cu numărul 19 („Audieri pe o problemă „arzătoare". Șeful ANRE, chemat la Parlament să dea explicații despre factura la gaze"). Și aici ironia este marcată prin ghilimelele de rigoare. Situația stă diferit cu ceilalți termeni luați în discuție – *înflăcărat*, *înfocat* și *înfierbântat* –, unde ironia autorilor este aproape generalizată și nu mai este marcată de ghiimele. Dacă ne-am opri doar la tipul de analiză pe care-l permite lingvistica cognitivă, ar fi foarte greu de explicat motivele pentru care vorbitorii aleg cu precădere acești termeni pentru a-și exprima ironia. La nivel cultural, la nivelul grupului de indivizi, explicația este evidentă. Ne reamintim că metaforele se bazează pe reacțiile fiziologice pe care le avem când ne găsim sub influența unor emoții sau sentimente puternice (iubire romantică, furie etc.), iar această constatare ne ajută să analizăm structura internă a conceptului. În cadrul grupului social și cultural din care fac parte, aceste manifestări sunt considerate nepotrivite pentru sfera publică și permise doar în cea privată. Lipsa de măsură, entuziasmul exagerat (adesea fals) este taxat imediat de jurnaliști, precum și încercările de a transfera sentimente care caracterizează relațiile cu persoanele apropiate în sfera publică, pentru a obține aprobarea sau simpatia publicului.

2.5. Aexploda și exploziv

Continuând metafora *emoția este presiune internă*, și în cazul lui *a exploda* avem de-a face cu două trepte: prima, a substituirii emoției cu senzațiile și stările fiziologice (aici cea de presiune internă extremă), iar a doua, a *statului privit ca persoană*, care îi permite vorbitorului să atașeze grupului de indivizi, țărilor, comunităților caracteristici, stări și emoții proprii individului. Este cazul celor mai multe din exemplele de mai jos: *Explozie de nervi. Târnova stă să explodeze. Crimeea explodează*.

Exemplele din a doua categorie se construiesc în jurul altei metafore, cea a *evenimentului ca accident neprevăzut* (având aceleași origini ca *arzător*): *Bomba*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

explodează. Cazul Mircea Băsescu explodează. Cacialmaua i-a explodat în față. O explozie de cazuri penale. Tot aici intră și mult prea prezentul *exploziv*, care, în ultimii ani a căpătat, în presa românească, funcția de a marca un eveniment major, neașteptat (un echivalent mai „dramatic" al lui „breaking news" din limba engleză), utilizat cu mai mult sau mai puțin discernământ de publicațiile analizate.

În ultima categorie se încadrează enunțurile bazate pe o metaforă „financiară" – *„mai scump" este „mai mult cantitativ"* (exemplele 1, 2, 11).

1. Comisionul fregatelor **explodează** în Anglia
2. Șpaga **explodează** lângă „cucoana" de la Munca. „Nu mai pot, mă obligați la corupție, demisionez!"
3. Crimeea **explodează**. Odată cu Europa?
4. Bomba din politică a**explodat.** Traian Băsescu, după arestarea fratelui său: „Asta a fost decizia mea"
5. Ponta, despre Oltchim: N-aș vrea să **explodeze** din lipsa noastră de capacitate politică
6. Cazul MIRCEA BASESCU **explodează** în presa străină
7. În Rusia **explodează** scandalul produs de jignirea ministrului ucrainean de Externe la adresa lui Putin
8. Cacealmaua lui Băsescu i-a **explodat**direct în față
9. Politica moldovenească - bomba care **explodează** zilnic
10. Bomba-intelectuală Manolescu **explodează**pe treptele revistei „Tribuna" din Cluj
11. FMI: Datoria externă a României **explodează**la 82% din PIB, dar nu ne temem că nu ne luăm banii înapoi
12. Tîrnova stă să **explodeze** – Localnicii ies în stradă, iar primarul zice că-s „circari"
13. Clanul Băsescu, **explozie** de cazuri penale: fratele, ginerele, fiica şi cuscrul - probleme cu justiţia
14. **Explozie** de nervi între Igor Corman și Dumitru Diacov. VEZI de la ce a pornit TOTUL
15. **EXPLOZIV** – Ponta recunoaște că în biroul lui s-a încercat trafic de influență

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

16. Constantin: Tensiunea acumulată în USL a **explodat** ieri. Nu ştiu dacă PC mai poate ţine echilibrul

17. Marine Le Pen despre politica Angelei Merkel: „Va duce la **explozia** UE”

18. De ce au **explodat**nervii lui Ioan Oltean: dau unii primari PDL bir cu fugiţii, iar premierul Boc este pe făraş?

19. Și gulașul mai explodează

20. Cine a spus că mămăliga nu **explodează**?

În final, ne oprim la două dintre cele mai interesante exemple de metafore pe care le-am descoperit în titlurile din presa românească: „Și gulașul mai explodează” (exemplul 19) și „Cine a spus că mămăliga nu explodează?” (exemplul 20). Mai întâi, cele două expresii fac notă discordantă și nu se încadrează în niciuna din categoriile de metafore primare amintite mai devreme. Apoi, ele sunt rezultatul unui proces complex de integrare conceptuală, alcătuind o rețea complicată. Dacă expresia „mămăliga nu explodează” a fost inițial creația unui individ, ea a fost ulterior preluată de ceilalți membri ai comunității lingvistice, însușită și transmisă mai departe, dar supusă, așa cum vom vedea, schimbărilor, în efortul creativ al celorlalți vorbitori.

În *Moral Imagination*, Mark Johnson remarcă:

„Avem posibilitatea de a determina la ce nivel este posibilă schimbarea, modificarea unei metafore. Chestiunea e legată de cât este de fixată metafora în limbă. În cazul metaforelor conceptuale de bază, acestea vor fi conectate sau vor sta la baza multor altor metafore secundare care se organizează în jurul lor, fiind, astfel, parte din gândirea noastră. Este foarte puțin probabil ca metaforele de structură profundă să fie schimbate, deoarece modificarea lor ar duce la distrugerea unui sistem conceptual” (Johnson 1997: 194).

Dar iată, pe scurt, descrierea evoluției pe care expresia „mămăliga nu explodează” a avut-o în timp. Ea a apărut înainte de 1989, în perioada regimului comunist, și era folosită pentru a descrie lipsa de reacție a românilor, care, vreme de 50 de ani, au suportat, cu resemnare, absurdităţile sistemului. Mămăliga, fierbând domol, fără pericolul de a „exploda”, reprezintă caracterul poporului român – calm, răbdător, dar și lipsit de

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

vitalitate. La revoluția din decembrie 1989, a rămas în memoria celor care au participat la evenimentele de atunci replica unui personaj ce s-a adresat mulțimior de la balconul Operei Române: „A explodat mămăliga!”. Modificarea expresiei originale a aparținut unui individ, așadar, dar a fost rapid prelată de ceilalți vorbitori. Reproducem, mai jos, câteva titluri.

1. După 20 de ani în care mămăliga nu a explodat, românii dau bătălia de la București
2. Mămăliga poate să explodeze și a doua oară
3. A explodat mămăliga bugetului
4. Generația mașini-unelte sau de ce nu a explodat mămăliga în ultimii 23 de ani
5. Cât de greu explodează mămăliga românească

Ce propune autorul articolului intitulat *Și gulașul mai expodează* este un clasic proces de integrare conceptuală a mai multor spații mentale. Gulașul, se știe, este mâncarea tradițională maghiară și, deși poporul maghiar nu are aceleași caracteristici ca poporul român, expresia *mămăliga explodează*, suprapusă spațiului mental al unor tensiuni și nemulțumiri pe care maghiarii le-ar avea față de reprezentanții lor politici, a condus la crearea unei noi expresii: *Și gulașul explodează.* Prin extrapolare, un alt vorbitor poate oricând propune noi creații. Nu ne interesează aici cât sunt de reușite creațiile respective, ci doar faptul că ele sunt posibile și că orice vorbitor, având cunoștințele necesare despre context, va putea identifica intenția vorbitorului, chiar și atunci când este vorba de creații cu totul inovatoare.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

Așadar, putem concluziona că viziunea pe care o avem asupra realității este diferită de la o comunitate lingvistică la alta, însă același lucru e valabil și de la un individ la altul. Metaforele la care ne-am referit nu s-ar fi putut naște în altă parte decât într-un mediu cultural specific, întrucât, la creația lor, au contribuit informații de factură diferită, inclusiv

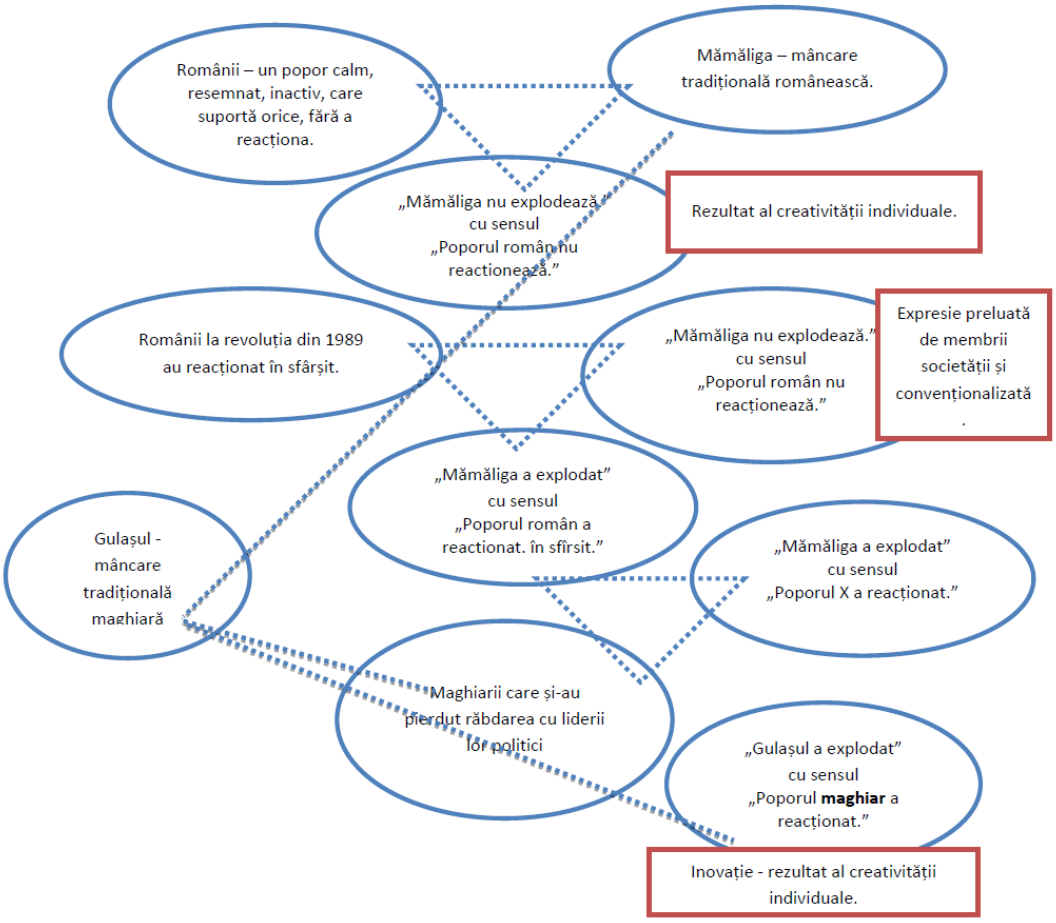

Fig. 9

unele care țin de caracteristicile și de obiceiurile comunității. Totuși, dacă ne uităm la fenomen din perspectiva receptării, nu putem afirma că expresiile nu pot fi explicate (*thinkable*, în cuvintele lui Pinker) sau chiar preluate de celelalte comunități lingvistice, așa cum au fost, de altfel, preluate de la un individ la ceilalți. Când privim operațiile cognitive și mecanismele de apariție a sensului ca fiind dinamice și continue, vom avea tendința să credem, mai degrabă, că sensul e comunicabil, chiar și așa, la modul imperfect.

În final, suntem de părere că explicațiile oferite de lingvistica cognitivă ar putea fi completate cu informații privind evoluția fenomenelor lingvistice în *diacronie*. Urmărind felul în care s-a transformat expresia în timp, putem completa analiza – altminteri minuțioasă – pe care o permite teoria integrării conceptuale, cu o dimensiune esențială.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

În încheiere, propunem un tip de reprezentare grafică a rețelei conceptuale (fig. 1), după modelul lui Fauconnier și Turner (2002), dar îmbogățită cu informații legate de evoluția în timp și de contextul cultural și social.

Bibliografie

1. Fauconnier, Gilles. 1994. *Mental Spaces. Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge University Press.

2. Fauconnier, Gilles. 1997. *Mappings in Thought and Language*. Cambridge University Press.

3. Fauconnier, Gilles, Turner, Mark. 2002. *The Way We Think. Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. Basic Books.

4. Geeraerts, Dirk, Cuyckens, Hubert. 2007. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford University Press.

5. Gibbs, Raymond W. Jr. 2000. „Making good psychology out of blending theory". *Cognitive Linguistics* 11 (3). 347-58.

6. Gibbs, Raymond, Lima, Paula, Francuzo, Edson. 2004. „Metaphor is grounded in embodied experience". *Journal of Pragmatics*. 36. 1189–1210.

7. Gibbs, Raymond W. Jr, Tendahl, M. 2006. Cognitive effort and effects in metaphor comprehension: Relevance theory and psycholinguistics. *Mind & Language* 21:3. 379-403.

8. Johnson, Mark. 1987. *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason*. University of Chicago Press.

9. Johnson, Mark. 1992. „Philosophical implicatopns of cognitive semantics". *Cognitive Linguistics*. nr. 3-4. 345-66.

10. Johnson, Mark. 1993. *Moral Imagination: Implications of Cognitive Science for Ethics*. University of Chicago Press.

11. Kövecses, Zoltán. 2000. *Metaphor and Emotion: Language, Culture, and Body in Human Feeling*. Cambridge University Press.

12. Lakoff, George. 1987. *Women, Fire, and Dangerous Things*. University of Chicago Press.

13. Lakoff, George. 1999. *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*. Basic Books.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)

14. Lakoff, George. 2002. *Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think, Second Edition*. University of Chicago Press.

15. Lakoff, George. 2004. *Don't Think of an Elephant! Know Your Values and Frame the Debate*. Chelsea Green Publishing.

16. Lakoff, George, Johnson, Mark. 1980. *Metaphors We Live By*. University of Chicago Press.

17. LeDoux, Joseph. 2003. *Synaptic Self: How Our Brains Become Who We Are*. Penguin.

18. Pinker, Steven. 1994. *The Language Instinct: How The Mind Creates Language*. New York, NY: Harper Perennial Modern Classics.

19. Searle, John R. 1995. *The Construction of Social Reality*. Simon and Schuster.

20. Wierzbicka, Anna. 1999. *Emotions Across Languages and Cultures. Diversity and Universals*. Cambridge University Press.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3977 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:11:28 UTC)